

Indhold.

Toradet og seksradet Byg. — Gjødseleens Tilberedning og dens Anvendelse paa forskellige Jordarter. — Inden- og udenlandske Esterrentinger.

Toradet og seksradet Byg.

Som bekjendt er det meste Byg som avles i vort Land seksradet, medens næsten alt fra Udlandet indført Byg er toradet. Forbruget af Byg er meget betydeligt, da det anvendes paa Landet baade til Brød, Grød og Ml, og i Byerne til Grød og Ml. Som en af de første Nødvendighedsartikler er denne Kornsort ogsaa hos os dyrket i det store, og da den tilmed bedre end anden Baarsaad taaler et nordligt Klima, er dens Dyrkning ogsaa udbredt faagodtform over det hele Land. Imidlertid staar det udenlandske toradede Byg i Regelen over vort i Bægt, og fortranger i den sidste Tid det norske seksradede saa stærkt som Handelsvare, at det bliver nødvendigt at undersøge, om det toradede Byg kan indføres som Saaforn i Stedet for det lettere seksradede.

Førend vi gaar over til de spredte Formeringer og til de fra enkelte Gaarde hentede Erfaringer vilde vi gennemgaa enkelte Landbrugsforfatteres Udtalelser i Almindelighed særlig om disse Bygsorter og deres Dyrkningsmaade, og derpaa til Slutning uddrage de Regler, der kunne tjene til Vejledning i den fremtidige Besaaning.

Lundegvist anfører i sin Haandbog:
 Af ingen Kornsort findes saa mange almindelig dyrkede Arter, som af Byg. De ere følgende: 1) Fjrradet, eller almindelig Byg (*Hordeum vulgare*), 2) toradet Byg (*H. distichon*), 3) Bistebyg, Risbyg (*H. zeocriton*), ligeledes toradet, med flade Ar og længere mere udbredte Stakke, i Form af en Paafuglehale, 4) fjerredet Byg, Balbyg (*H. hexasticon*).

Alle disse Arter have flere Varieteter, dog paa langt nær ikke den Mængde som Hvedearterne, men derimod i flere Tilfælde mere uensfaldende og konstante. Saaledes ansees det firradede skallose eller Himalaiabygget (Himmelbyg, Davidsbyg, Thorebyg) kun for en Afart af det almindelige firradede, og det toradede skallose (*H. d. nudum*) for en Varietet af toradet Byg, uag-

tet de væsentlig adskille sig i Værd, og af ældre Forfattere ere antagne som særskilte Arter. Ligesom Hvede og Rug have Arter, der kunne saaes om Baaren, saaledes har ogsaa firradet Byg et Varietet, som kan saaes om Høsten. Andre Varieteter vilde blive omtalte, hvor de særskilte Arter afhandles.

Byg har en videre Værzzone end nogen anden Kornart, og lykkes endog under meget nordlige Breddegrader og til en betydelig Høide over Havet. Medens Bygplanten endnu er spæd, taaler den en høj Grad af Kulde, uden at den lider anden Skade, end at Spidserne af dens Blade henviisne.

Ifølge Wahlberg falder Byggets øverste Værtlinie sammen med Granens. Saaledes ogsaa i Norge, hvor Granen vorer indtil en stor Høide end i Sverrig. Efter Schweigaard og Blytt naar Bygget i Norge i Almindelighed ikke til Grangrændsen. Den største Høide over Havfladen, som er noteret for Byg, er omkring Totak-Bandet i Døre Tellemarken, henimod 2800 Fod, medens Granens størst anførte Høide er i Etnedalen i Balder, henimod 3000 Fod; og endda antages Byggrændsen i det Hele vel høit ansat, ligesom Sammenligningen med Granens mindre er at paagaate. Prins ansetter Byggrændsen i Norge kun til 2000 Fod. Ved Alten under den 70de Grad, det nordligste Jordbrug paa Kloben, dyrkes endnu Byg. Bygget taaler ved Siden heraf ogsaa en høj Temperatur. Det dyrkes i Egypten, Tyrkiet og Arabien, uagtet disse Lande ogsaa have Balget til at dyrke Mais og Ris.

Skjøer Lerjord, helst noget kalkholdig, er den Jord, der bedst passer for Byg. I et varmt og tørt Klima fordrer Bygget altid en nogenlunde seig og sammenhængende Jordart; i et koldt og fugtigt derimod en løsere. Byg taaler ikke en sur Agerjord, og trives ikke paa et Stykke, som lider af Væde.

Bygjord, eller en saadan, som staar midt imellem Hvede- og Rugjord, er den fordelagtigste af alle Slags Jordsmon, da den er tjenlig for næsten alle Kulturplanter. Etis Lerjord taaler ikke Bygget saa godt, især i regnfulde Aaringer; endnu mindre en altfor løs Jord og tørt Klima; det kommer da nok op igjen baade hastigt og vakkert, men begynder snart at gulne og uddo. I Norrland i Sverrig dyrkes Byg med Held paa Aagre, som ligge ved Siden af Fjelde, der stedse give Fugtighed, om ogsaa Jorden er meget løs.

da Misværet der som oftest forekommer af formegen Fugtighed, og Modningen forsinkes af den Kjølighed, som følger med Regnveir.

Bygget forlanger en Jord, der er rig paa nærrende Stoffer, helst i en allerede defomponeret Tilstand, hvorfor en kraftig Jord er bedre end ferst Gjødsel.

De Planter, som have en kort Væxtperiode, forlanger altid Næringsstofferne mere særdbigdanede eller opløste, end de som vore langsomt, og Bygget har den korteste Levetid af alle. En af Aarsagerne til Misværet i Norrland er at Kornet saaes i ferst Gjødsel, hvorved Halmens Væxt paaafyndes, med Fare for at Kjærnen dannes sildigt og ufuldkomment. Er Ageren saa mager, at den maa gjødsles, og dette skal ske om Vaaren, saa bør det være for og brændt Gjødsel, hvis ikke, bør den udfjøres og nedploies om Høsten, og derpaa om Vaaren vendes lidt dybere med Plougen, saaledes at den kommer nærmere op i Dverfladen.

Planter med en fortere Væxttid forlanger mere opløste Næringsstoffer; og for at Muldjorden skal kunne vinde den høieste Grad af Oplosning, er det fornødent, at enhver Del af den gjøres tilgjængelig for Luftens Paavirkning, hvilket ifkun kan ske ved at Ageren gjøres saa fin som muligt. Kopper paaftaar, at en god Behandling af Ageren kan forege Avlingen af Byg med 4 a 5 Fold.

Byg efter Turnips, som gjødsles og hakrenses, er ligesaa godt som efter Potetes; men i Betragtning af den stjødsløse Maade, paa hvilken bredsaade Næper dyrkes i Sverrig, skulde Brauners Regel kunde gjælde: at Byg aldrig bør saaes paa Næpeland. Mod den hensigtsmæssige Sædfølge: Byg efter Rodfrugter, kan blot bemærkes, at Byg forlanger temmelig Verholdighed, Rodfrugter ikke. Den skjøre Vermuld er dog bedst for begge. Bedst bliver det vel efter Rodfrugter at bruge toradet Byg, som lader sig nøle med mindre Verholdighed, end de øvrige Bygarter.

Foruden nysnævnte Sædfølge lykkes ogsaa ofte Byg efter Høstfæd, dog bedre efter Rug, end efter Hvede, der som oftest efterlader en mindre ren Ager end Rugen gjør. Paa rig Jord har man ogsaa seet Byg efter Byg at lykkes, men dette bør ingenlunde tilraades, da blandt andet Ugræsset ved en saadan Sædfølge faar altfor meget Dverhaand.

Schwerg paaftaar, at Byg, som dyrkes efter Høstfæd, som har været saaget i Kloverstubben, ikke lykkes, og at det ofte lider af Insektilarver. Hvor man absolut vil have Byg efter Byg, var det ialfald bedst først at tage toradet Byg, eller ogsaa Himmelbyg (H. vulgare coeleste) og dernæst almindeligt Waarbyg, som en slettere Art.

For Waarsæd er det ufordelagtigt at ploie om Foraaret, eller i det Hele at omvære Jorden formeget, da den derved udtørres, og vi med vore tørre Foraar behøve al den Raame i Jorden, som nogenledes kan bevares. Dette gjælder saa meget mere, jo mindre kraftig Ageren er, hvormod en meget kraftig Ager kan behandles mere

efter som det falder. Derfor bliver det en af Hovedreglerne for alt Vaaraansarbejde, at man den forrige Høst maa have udført al den Kjøring, som skal foretages med Ploug, og overhovedet al den Kjøring, som behøves med Hensyn til Ugræsset, saaledes at Kornet skal kunne saaes og nedmuldes saa snart muligt om Vaaren. Det bedste Redskab hertil er en Ertirpator, som mindst udtørre Jorden; i Mangel af denne er en grundt stillet Ploug bedre end Ahlen, der mulder for dybt. Efter Rodfrugter kan man saa og mulde med Ertirpator efter en eneste Høstpløining til fuld Dybde og Harving om Vaaren. I de sjældne Tilfælde, at en anden Forfrugt efterlader en ligesaa ren og skjør Ager, kan man ogsaa forholde sig paa samme Maade isaafald. Ogsaa her gjælder den Regel, at Stubben bør omploies strax efter Skuren.

Byg bør saaes saa tidlig som muligt, hvilket, under forøvrigt ikke uheldige Omstændigheder, bestemt foreger Udbyttet. Imidlertid maa Ageren dog først være passende tør, da Byg paa ingen Maade taaler Væde i Ageren; og det er altid bedre at vente saalænge, end at saa i Uide. Den rette Tid er naar Ageren har sat sig, det er, naar den ikke danner store Klumper, men Jorden falder fra hinanden skjør og løs. Paa fed Jord er det mindre skadeligt om man tager feil af det rette Tidspunkt; men en mager Jord fordrer al mulig Vistand af Kunsten, for at Kjøringen og Luftens Afgang kan forbedre dens Feil. Paa Lerjord undgaar man at saa i Regnveir, idetmindste hvor ikke Bygget ables ned. Skadeligt er det ogsaa at saa i stærk Tørke, især hvor man kun bruger Harv.

Kjendtegn til Saatiden bør alene tages af Agerens Evne til at sætte sig. De, som tages af visse Dyr, Insekter o. d. ere meget usikre; endnu mere de, som hentes af visse Træarters Løvbrud, som kan blive udsat af flere Aarsager, f. Ex. af Insektilarver. Blandt Almuen er det sædvanligt at tage til Regel visse Uger for Midtsommer, forskjelligt efter forskjellige Lokalforholde, f. Ex. i Smaaland 5te til 7de Uge, paa Sandhøderne i Nordre Halland 4de til 5te o. s. v. I det midterste Sverrig indtræffer Saatiden mellem den 20de April og Begyndelsen af Mai, men paa vandbyg Jord tæt indunder, eller endog i Begyndelsen af Juni, men som oftest bliver Kornet ikke fuldmødent. Sverdrup antager for almindeligt Waarbyg: fra Midten af Mai til Midten af Juni; men alle deilige Angivelser turde, som sagt, for Norge være mere usikre og afhængige af Lokalforholde, end for Sverrig. Dette er en af de saa Vælgigheder at Bygbeskif bør have nogen vægtig Stemme, uagtet det er sandsynligt, at man i Almindelighed det hele Land over i den senere Tid maa saa noget sildigere, end man forhen kunde. I Semteland saaes ikke gjerne Byg før 6te Mai, og i Sandjord ikke før 10de a 12te Mai. I Lapmarken under 67° Bredder saar man som oftest sidst i Mai. Derimod saar man, i Særdeleshed paa de Steder i Sverrig, hvor man har Trevangsbrug, sjældent før sidst i Mai. Ifølge Young vinde man i England 1³/₁₆ Tønde pr. Tøndeland, om man der saar i Martz istedetfor i April, hvilket med

Grædrag af den Forskiel af nogle Uger, som Klimatet forarsager, ogsaa gjælder i Sverrig.

Hr. J. af Darelli vil, at man skal faa saas snart Plogskivernes øverste Kant paa Baaraanslandet har 3 Tommer tør Jord over Tølen, hvilken Jord da med Harven skal bringes ned over det i Furens Bund faldne Korn. Ligesaa, at naar Tølen siden er gaaet af Jorden, og Ugeren har sat sig, skal Bygget aables ned, og naar det er kommet saa langt, at det har sat 3 Spirer, harves saa at Ugeren kan blive jevn for Meinin- gendens Syld om Høsten; og paa denne Maade, siger han, at han har faaet større Avlinger end ellers, dog holder Ugerens Overflade sig stundom saa klæbrig, at man ikke kan anvende denne Methode, men da maa man vente indtil Ugeren bliver bekvem og har sat sig.

Det er af særdeles Bigtighed for Byg, at Sædforret er rent, ligestort og godt. Af enkelte svage Korn kommer ogsaa svage Planter, som komme bagefter de andre, og endnu staa grønne, naar de øvrige ere modne.

At sætte Byg i Støb anbefales af ældre Forfattere, blandt Andre af Brauner, som lod Prædet Byg ligge hele fjorten Dage i Støb, og bestandig under Vand, saa han frygtede det ikke skulde gro, især da han saa, at Kornet tørrede i Jorden, og dette Aar (1747) var ualmindelig tørt, men ved Høstetiden fandt han sig veltilfreds med sin Fremgangsmaade. Dette anses dog nu utilraadeligt.

Byg beholder længe sin Spireevne, naar det opbevares i smaa Partier og tørt. Man har Exempel paa, at det har været godt til Sæd efter 28 Aars Forløb, uagtet udsat for Luften. Det nye Korn gror hastigt og har den største Evne til at vore, saaledes at det derved kun forsinkes i sin Modenhed, hvortilmod ældre Frø gror langsommere, men giver tidligere modent Korn. Man plejer dog i Almindelighed at faa Byg af forrige Aars Avling, og anser det utilraadeligt at tage ældre.

Da Byg almindeligvis modner før paa let Jord, kan den, som agter at faa det paa stiv Jord, have Grund til at hente Frø fra let Jord, da det dog efter 2 a 3 Aar bliver ligesaa silbig modent igjen. Derimod nødes den, der har let Jord, til at tage Frø fra stivere, da Frøet ellers tager af i Størrelse og Fasthed.

Almindeligt Byg (*Hordeum vulgare*) er egentlig serradet; men Kornene ere ordnede saaledes i Aret, at dette ser ud som det var firradet. Det almindelige Byg, eller det, som har faststøbende Uger, er mindre nøie om Jordarten, end Bistebygget og de skålføse Varieteter, og kan dyrkes paa noget lettere Jord end disse, uagtet ordentlig Bygjord naturligvis er den bedste. Dettets Fortrin fremfor det toradede Byg, som forøvrigt i alle andre Dele er det overlegent, bestaar dert, at det har en kort Væxttid, d. v. s. modner tidligere, og saaledes uden Skade kan saaes noget tidligere, hvilket, under Omstændigheder hvor en sen Sæetid bliver en virkelig Nødvendighed, er den eneste Grund, som kan berettige til at dyrke det istedetfor toradede Byg.

Thær siger, at det slet ikke er haardført, at det i Bund og Grund kan ødelægges af een Frostnat, og at det lider stærkt under ethvert ublidt Veirslæg. Burger siger, at det ikke taaler Frost i det så spæde Tilstand, og at det giver mindre Udbytte, end de øvrige Bygarter. Bloch indpræger dette end mere ved at tilføie, at det maa saaes sent. Dette og det ringe Udbytte gjør det sandsynligt, om ikke aldeles afsjort, at det Byg af denne Art, som bruges i Tydskland, "og med Fordel kan saaes lige til Midten af Juni," er en anden Afart end den ved gjentagen tidlig Udsæd hærdede Art, som almindeligst bruges i det midtre og nordre Sverrig, lige op til Lapmarken, og som paa de første Steder ofte saaes først i April, saa snart Ugeren har sat sig, og som ikke lider af hvor stærk Kulde som helst. Mon det Byg, som i det sydlige Sverrig saaes først i Juni, eller endnu senere, skulde være den Afart, som omtales af Tydsk? Forfatteren har hørt Mange paastaa, at denne mislykkes ved at saaes tidligere, og at ikke den Omstændighed, at Ugeren vænskeligere sætter sig efter Vinterkulden, skulde være Grunden til den silbige Sæetid, men den i modsat Fald usikre Afgrøde. Selv har Forfatteren imidlertid i en Egn, hvor saadan silbig Udsæd horte til det Almindelige (Falbygden), faaet tidligt af samme Slags Byg, uden nogen Uleilighed. Afsjort er det, at en tidlig Udsæd af almindeligt Byg paa hvilselsomhelst Sted vil lykkes, naar Frøet tages fra et Sted, hvor det er blevet vant til at saaes tidlig. En silbig Udsæd kan ikkun da forsvares, naar der er virkelig Grund forhaanden til samme, d. e. naar man har saa vildtøstlig Baaraan, at man ikke med Gaardens egne Kræfter kan vinde med at udføre Saaningen i ret Tid; isaaftald er det godt at have en Sædart, som kan taale at saaes silbig.

Middelavling af dette Byg kan ansættes til 7 a 8 Tønder.

Brauner regner $9\frac{1}{2}$ Td. Høiere gif heller ikke v. Thörnes paa "særdeles" god Jord. I Vesterbotten avledes overhovedet 10 Tønder (R. Af. Ann. 1816. 2. 30); i Jemteland paa den bedste Jord $10\frac{1}{16}$ Td. (S. S. 2. 34); i nordre Upland $8\frac{1}{16}$ Td. (R. Af. Ann. 1817. 2. 46); i Nykjøping Lehn $9\frac{1}{2}$ Td. (R. Af. Ann. 1815. 2. 26); paa Landbrugsakademiet's Experimentalfeldt under en Tid af 4 Aar 8 Tdr. (Carlings Kornodling 71); Thær avlede efter et Middeltal af 7 Aar kun $6\frac{1}{2}$ Td.; Pabst opgiver Middeltal paa mindre kraftig Jord og i en Beliggenhed, der for Klimatet var uegnet (under heldigere Forholde anser han ikke denne Art at fortjene Dyrkning) til $4\frac{3}{4}$ og høiest $7\frac{1}{2}$ Td. Hos Burger angives Middeltal paa Hungerbrunn i Rørnthen til $9\frac{1}{2}$ Td.; hos Podesil paa gjødslet Myrjord til 8 Tdr. Den høieste anførte Avling for England er ifølge Middleton (dog sandsynligvis toradede Byg) $23\frac{3}{16}$ Td.

Almindeligt Baarbyg har mindre Værd end Rug. Tøndens Middeltal kan ansættes til 165 Pd., det sammenligningsvis giver mindre Mel end Rug.

Thær's laveste Vægt er 129 Pd. og høieste

165 Pd. Høieste Bøgt paa Experim. Feldtet var 174 Pd. I Aaret 1843 veiede Tønden hos Jorf. og Flere i Upland 186 Pd.; efter den regnfulde Sommer 1844, som for det meste gav sløgt Korn, gif Bøgten i Upland ned til 143 ja 130 Pd.; hos Jorf. i Galbygd, hvor der forøvrigt kom ligesaa meget Regn, ved 172 Pd. — Af en Ld. som veiede 170 Pd., fik Flower 50 Procent eller 85 Pd. Mel. Klibet var 71 og Tabet i Maltingen 14 Pd. Bousfinggaullt angiver af 100 Dele: Mel 68,6, Klib 18,4, Vand 13,0, hvilket er langt forbelagtigere og synes at gjælde en anden Art, end det almindelige Vaarbyg; han anfører imidlertid H. vulgare.

Pring anfører i sit Udtag af Botanikken Himalaabyg som H. vulgare, formodentlig fordi dette skulde være Stammor for det almindelige Vaarbyg, isedetfor at Horneman o. Andre have antaget Himalaia (H. v. coeleste) som en Art af det almindelige Byg. Muligvis har saaledes ogsaa Bousfinggaullt ved H. vulgare ment Himalaia, da isaafald Resultatet let forklares.

(Fortsættes.)

Gjødselens Tilberedning og dens Anvendelse paa forskjellige Jordarter.

Extract af Usabel Foots Priis-Afhandling. Foredraget af Lector Rasch i Selskabet for Aker Sogns Vel den 4de Juli og 3die Oktober 1848.

Motto. En klog Landmand vil forsøge ethvert Middel til at bevare og anvende passende Gjødsel; thi uden Gjødsel ingen Høst.
Chapital.

Et godt Landbrugs Hemmelighed bestaar alene i en fornuftig og omsorgsfuld Indsamling og en rigtig Anvendelse af de sædvanlige Gjødningsstoffer.

For at Landmanden kan anvende Gjødselen rigtigt, er det af største Vigtighed at han kjenner Jordbundens Natur og hvad de Væxter, som han derpaa agter at dyrke, tiltrænge. I denne sidste Henseende have de i nyere Tid anstillede kemiske Analyser givet Landmanden en uvurderlig Oplysning.

Gjødselen er i vore Dage blevet et saa udstrakt Begreb, at det indbefatter en tallos Mængde forskellige Substanser af alle Naturriger. Gjødsel kan man kalde enhver Ting, som, naar den bibringes Jorden, forbedrer dens Mangler og berøver den en eller anden slet Egenkab eller fremkalder og underholder dens Produktionsevne.

Jeg vil i dette Foredrag følge Inddelingen af Gjødningsstofferne i de 3 til Naturrigerne svarende Hovedklasser; nemlig dyriske, vegetabiliske og mineraliske Gjødningsmidler.

1. Dyriske Gjødningsmidler.

Hovedmagasinerne herfor ere Fjøsset, Hestegaares, Svinestalden og Bandhuset. Jeg udbeder

mig deres Opmærksomhed for et Dieblif med Hensyn til de Aarsager, der have Indflydelse paa Formindstelsen af Mængden og Værdien af de Dele, som de indeholde.

De i ovennævnte Magasiner indeholdte Dele ere fornemmelig udsatte for Formindstelse 1) ved Jordens Indsugning; 2) ved den Uddunstning, som for stærk Afgang af Sol og Luft (især Vind), bevirker; 3) ved for stærk Gjæring (Brand), hvorved de ophebes saa stærkt, at de i dem tilstedeværende Salte (især Ammoniakaltene) opløses og gaa væk som gasformige Uddunstninger; 4) ved at udvasses af Regn, Tagdryp eller andet tilstrømmende Vand, hvorved de bedste og kraftigste Bestanddele bortskylles. Denne sidste Aarsag til Gjødselens Forringelse er temmelig almindelig, uagtet den let kan bortfjernes ved at give Gjødselpladsen en Udhulning i Midten, for derved at danne et Samlingssted for de flydende Ekstremer. Tagdryp og anden Vandtilstrømning kan forhindres ved Tagrender og Grøfter.

For at gjøre noget mod Indsugningen i Jorden saa bedække man Gjødselpladsen, og især dens udhulede Del med en Bedækning af reneste Ler, naar Grunden ikke af Naturen bestaar deraf. — For at undgaa Fordunstningen bedækker man Gjødselhobene med Strøelse af Halm, Riis, Løv blandet med Søppe, Beistarn, Smaakul, Afse eller andet passende porøst Material. Desuden kan man til end yderligere Beskyttelse oversføre Gjødselhoben med Gips, der forener sig med Gjødselens flygtige Dele og forvandler dem til ikke flygtige Salte, der ikke kunne bortføres af Luften.

Naar man har anvendt de ovenangførte Beskyttelsesmidler, saa er man lidet udsat for Faren af en overdreven heftig Brænding. Den forekommer kun ved store Mængder Hestegjødsel, og kan da let formindskes ved nu og da at omkastes eller endnu bedre ved at blandes med Vermuld eller Gødsefarn, som ikke alene opfylder Mæddet, men ogsaa ved at indsuge Gjødselugtigheden forvandles til kraftig Gjødning. Man vil let indse at Landmandens Hovedopgave ved Gjødselopsættningen hovedsageligt maa være rettet paa dens flydende Dele. De ere ikke alene de, der ere mest udsatte for Bedærvelse, men de have desuden en saa betydeligt højere Værd end de øvrige, at deres Tab bliver uerstatteligt. Da denne Bemærkning er saa noie forbunden med Landbrugets hele Flor, saa vil jeg her anføre nogle anerkjendte Autoriteters Ytringer desangaaende. I sin „Organiske Kemt“ siger Liebig: Man skulde skænke de flydende Ekstremer af Mennesker og Dyr den største Opmærksomhed, naar man vil frembringe en Gjødsel, der er rig paa Kvælstof. Naar man betænker at ved hvert Pund Ammoniak, som gaar tabt, opstaar et Tab af 60 Pund Korn, og at man med 1 Pund Urin kan frembringe 1 Pund Hvede, saa kan man neppe begribe den Uigegyldighed, hvormed man ser denne værdifulde Vædske behandlet. For det meste bliver kun de faste Ekstremer, svangrede med de flydende, anvendte og Gjødselhobene ere hyerken beskyttede mod Fordunstning eller Regn. De faste Ekstremer inde-

holde det uopløslige, de flydende det opløslige Fosforsalt, medens disse sidste endnu ovenikøbet indeholde Potasse, der findes som et organisk Salt i de Planter, der skulle tjene Dyrene til Næring.

Daubeny i sine „Forelæsninger over Agerbruget“ ytrer sig saaledes: Flydende Gjødsel består mest af Dyrenes og Menneskenes Urin, som, idet den gjærer, udvikler en større Kvantitet Ammoniak end nogen anden Slags Ekstremer. Alle Kornarter indeholde Kvælstof, og folgelig maa enhver Gjødsel, der kan udvikle en Mængde Ammoniak, frembringe en fuldstændigere Udvikling af de Planter, som Menneskene trænge mest til. Men den Slags Gjødsel, som sædvanlig anvendes, mangler meget af denne Kraft, forsaavidt den afhænger af Ammoniakens Tilstedeværelse, der i Urinen er tilstede i større Mængde end i de faste Ekstremer, hvoraf den som oftest, formeddelt sin Oploslighed udløses.

Dana Gjødsel-Haandbog. — Urinmængden af en Ko er tilstrækkelig til at befrugte $1\frac{1}{2}$ Acre (6 Maal), og frembringer ligesaa varige Virkninger, som de faste Ekstremer. En Kubikkvart sandig eller Muld-Ler (Kos-Ler), møttet med Urin, er ligesaa god som en Kubikkvart af den bedste Gjødsel.

Gray — Agerbrugets Elementer. — Urin er stedse en høist værdifuld Gjødsel. Ingen Landmand skulde lade den fordærve, men indrette sit Fjøs og Stald saaledes, at han reddede dette uskatterlige Produkt af sine Dyr og Husgesinde ved Ler, Torv og ved Gips. Naar Urinen i Gjødselkælderen eller Fæhuset blandes med de faste Ekstremer, saa forbyrder den Gjødselens Værd, befordrer dens Forraadnelse og meddeler den sine egne Salte. Dog naar den hele Gjødsel forraad er ubst for Athmofærens Indvirkninger, saa letter de dennes Indvirkning og formindsker dens Værd indtil den da næsten ganske gaar tabt. Landmændene synes ikke at vide, at i det mindste Halvdelen af deres Gjødsel saaledes gaar tabt.

Chaptal — Agrikulturchemie. — Næsten i alle Landbrug er de firføddede Dyrs Gjødsel ubst for den frie Luft, uden at være bedækket, saasnart den kommer ud af Stalden, og bliver da udvasket af Regn, som bortfører alle Salte, Urin og uopløselige Bæbster derfra og frembringer nedensfor Gjødselshoben et Puts af en sort Bæbste, som enten ganske fordunster eller indsuges i Jorden. Eftersom Gjæringen skrider frem danne sig nye uopløselige Sammensætninger, der atter bortskylles, saaat de fleste af Gjødselens nærende og drivende Bestanddele forsvinde, indtil nogle matte, bløde Dele af Gjødselen, blandet med Straabundter, blive tilbage, som et forholdsvis værdiløst Produkt. For at afhjælpe et saadant stræffeligt Misbrug i Landhusholdningen skulde man anlægge en dyb Grøft, for deri at optage al Bæbste, som flyder fra Gjødselshoben, hvorfra det kunde ledes ud over Korn- og Græslandet, naar det var saaledes beliggende, eller ogsaa over Engen alene, for at vande den efter første Slaat. En stor Lunde f. Ex. et Dreghoved, som kan stilles

paa en liden Kærre eller Bogn, og som kan blive fyldt ved Hjælp af en Haandpumpe, er tilstrækkelig til dette Niemed. Under Tappen stiller man en liden Kasse, der er omtrent 2 Alen lang med Huller i Bunden, hvorigennem Bæbsten strømmer ud. Denne Bændingsmaade, anvendt efter første Slaat, frembringer overordentlige Virkninger paa Efterslaatten. Til Bekræftelse af det Anførte vil jeg berette Resultatet af et Forsøg, der blev anstillet forrige Aar.

Omtrent 506 Kvart ($1\frac{10}{14}$ Pot) Lanne (Gjødselvand) bleve tagne af Urinholderen under Hestefalden og fordeltes jævnt paa et lidet Areal (3600 □ Alen). Dette var et gammelt Græsland paa tung Lere, hvorpaa i 4—5 Aar kun var voret lidet Græs. Eftersat Engen var slaet i Begyndelsen af August, anslog man Avlingen til 1400 Pund pr. Morgen (2 Maal $\frac{37}{75}$), en Tilvæxt i Avlingen af 5—1. Dette kunde ikke tilskrives nogen anden bevistlig Aarsag end Anvendelsen af den flydende Gjødsel, som man desuden maatte blande med en betydelig Mængde Vand.

Af saadanne Kjendsgjerninger, som den ovenangivne, skulle vi drage vore Folgeslutninger — ikke for den lærde Verden; thi da vilde de gaa tabte — men for den rene Praxis, som ikke nøier sig med at man ved at en Sag er god, men som strax er betænkt paa at anvende de bedste Midler for at drage Nytte deraf. Man skulde i ethvert Tilfælde skjænke sine Stalde og Fjøs en større Opmærksomhed. Gulvet i dem bør være saaledes beskaffent at Urinen enten med behørig Fald bliver ledet umiddelbart i Lannebødderen, eller det kan gjøres vandtæt og Urinen opfanges i Stroelse, hvorved den kan forøges og forbedres mindst $\frac{1}{3}$.

Der, hvor man er i Besiddelse af gode, der til bestemte Maskiner, kan man skjære den til Stroelse bestemte Halm, og vil have rigelig Erstatning for de derpaa anvendte Bekostninger, formeddelt den store Lethed ved Rengjørelsen, og derved at skaaret Stro har en lang stor Sugeevne, ligesom den derved frembragte Gjødsel lader sig langt lettere og jævner udbrede og nedharve. Til Jordstro er pulveriseret Vermuld, som man opbevarer til dette Brug under Tag, meget at anbefale, da det besidder stor Indsugningsevne og forhindrer ogsaa den stærke Gasudvikling, som vil indtræde i Stroelsen, naar Dyrgerne senere blive opsatte i det Frie. Men fremfor Alt vil en Udstroen paa Gulvet af Gips fra Tid til anden ikke lidet bidrage til at binde de Salte, som desuagtet ville forflygtige, samt desuden rense Luften i Fjøsset eller Stalden betydeligt.

I Tilfælde, hvori det lader sig udføre, vil man have stor Fordel ved at anlægge en Gjødselkælder, hvori man kunde opbevare hele Gaardens Gjødsel, blandet med passende Indsugningsstof og endnu mere gennemarbejdet derved, at man driver Svin paa Gjødselmasfen. Uden tvivl vilde Landmanden finde god Regning ved at bringe Gjødselen saameget som muligt under Tag.

I den senere Tid har man anstillet Underfølgelser angaaende de forskellige Gjødselarters

elendommelige Gjødningskraft og deraf afhængige Værd. Ifølge Gray er Hestemøg langt rigere paa dyriste og Plantestofte end Komøg, ja næsten det dobbelte nemlig 27—14. Faaremøg faaar paa samme Trin som Hestemøg men indeholder større Mængde vegetabiliske Stofte i opløselig Tilstand. Svinemøg indeholder endnu flere opløselige Stofte, og maa stilles lige efter Vandhusgjødsel, som almindelig bliver anseet for den kraftigste. De mangfoldige Forsøg, som i Preussens og Sachsens ere anstillede paa Regjeringens Befaling og i længere Tid fortsatte, have godtgjort, at naar ugjødet Jord gav 3 Fold, gav den med Komøg gjødede 7, — med Hestemøg 10, med Vandhusgjødsel 14 Fold.

Uf det fremsatte ser man, at man bør skjænte Svinestalden en større Opmærksomhed, da den deri kaldne Gjødsel er af stor Værdi. Den er lettere udsat for at tabe sin Kraft end anden Gjødsel, først fordi Svinemøgen indeholder mere Fugtighed, og dernæst fordi ved Svinenes bestandige Omroben stedse nye Dele blive udsatte for Solens og Vindens lærende Virkning. Her tiltrænges især rigelig Strøelse af Halm, Løv, Saug- og Høvelflis, Poteteskris, Linagner, Ugræs. Det er et Spørgsmaal om det ikke kunde kaldes en Forbedring, om man ikke havde Svinene i enkelte Binger, men sammen under Tag paa en aaben Plads, som var forsynet med en særegen Jordertrø, og da i dette Staldrum, der forøvrigt burde være behørigt sikret for den ydre Lufts for stærke Paavirkning, bragte det nu brugelige Strøsystem i fuld Anvendelse.

Naar vi tage Hensyn til den Værdi, som Vandhuset indeholder, saa ligger det klart for Dagen, at Benyttelsen af dets Indhold er af største Bigtighed. Betragt vi ganske simpelthen Beskaffenheden af de Næringsstofte, hvoraf Menneskegjødslen tilberedes, saa maa vi allerede paa Forhaand antage, at den maa være fortrinlig stillet til at befordre de finere Kornarters og Planters Væxt, og denne Formeninges Rigtighed bekræftes paa det fuldstændigste ved Agrilkulturchemien og Erfaringen. Er altsaa Talen alene om at opbevare og anvende Gjødselen i naturlig Tilstand, saa kan Landmanden ubetinget hente den største Fordel med den mindste Bekostning af denne Gren af Gjødseltilberedningen. Man anlagge derfor Vandhusgruben, naturligvis med Hensyn til Husbeboernes Befvemmelighed, saaledes, at at den saameget som muligt er sikret for Luft og Fugtighed, og bringe fra Tid til anden et Lag pulveriseret Trækul, Jelestern, eller pulveriseret Gips i Bingen, og Diemebet vil opnaars. De nævnte Blandingsmaterier ere de hensigtsmæssigste, dog kan man istedet derfor anvende Fakfelse, Veiz eller Gødsefarn, Afke og gammelt Kalkgrus. Ved bløse mellembagte Lag bliver paa den ene Side Fugtigheden opsugt og paa den anden Side blive de flygtige Substanter forvandlede til faste Salte; den hele Masse bliver lugteløs og uskadelig, og en Mængde af den rigeste Sort Gjødsel bliver derved allerede gjort stikket

til umiddelbar Benyttelse paa den Jord, man agter at dyrke.

Angaaende Værdien af de menneskelige Extremerter kan jeg her ikke undlade at anføre to af vor Tids berømteste Chemikers Mening. Vigtig paaftaar, at med Hensyn til Kvælstofmængden, som indeholdes i Extremerterne, da faar 100 Dele af en sund Mand's Urin lige med 306 Dele frisk Hestemøg, eller 600 Dele Komøg. Derfor er det indlysende, at det for Agerbruget er af største Bigtighed, ikke at lade den menneskelige Urin gaa tabt ved Gjødseltilberedningen. De flanderste Landmænd erkjende ogsaa dens Bigtighed, men Kineserne, det ældste bekjendte agerdyrkende Folk, holde den for usatterlig. Hos dette Folk tillægges i Sandhed denne Del af de menneskelige Extremerter en saa høi Grad af Bigtighed, at det endog ved Lovene er forbudt at forfaste dem, og at der i ethvert Hus er et Sted, hvor de blive opbevarede med den største Omhu. Markene gjødes næsten udelukkende med Vandhusgjødsning, og dette Lands Agerbrug er det fuldkomneste i Verden. Antaget at de faste og flydende Extremerter af en Mand beløber sig i Gjennemsnit daglig til $1\frac{1}{2}$ Pund, nemlig $1\frac{1}{4}$ Pd. Urin og $\frac{1}{4}$ Pd. fast Extremerter, og disse blot indeholde 3 pCt. Kvælstof, saa vil aarlig kunne frembringes 457 Pd. Gjødsel med $16\frac{1}{2}$ Pd. Kvælstof, hvilket svarer til Kvælstofgehaltens i 800 Pd. Hvede, Rug, Havre eller 900 Pd. Byg. Denne Mængde Kvælstof er altsaa mer end tilstrækkelig til, i Forbindelse med den af Atmosfæren tiltrukne Kvælstof, at frembringe hvert Aar den rigest mulige Avling paa et Areal af 1 Acre (4 Maal). Enhver Landhusboldning kan paa denne Maade selv for en stor Deel frembringe den nødvendige Gjødsel, som foruden det meste Kvælstof ogsaa indeholder de fleste Fosforforbindelser. Anvender man endnu tillige Benmelgjødsling og uludet Træasse, saa kunde man vistnok ganske undvære Dyrenes Extremerter. Ifølge Chaptals Angivelse, gjør man i Belgien, det rationale Landbrugs Bugge, hvor de bedste Dyreningsmetoder ere udførte og prøvede ved hundredeaarige Erfaringer, en udstrakt Brug af den nævnte Sort Gjødsel. Flamländerne sætte en saa høi Pris derpaa, at i Stederne Gjødseludtagelsen af de offentlige Latriner bortforpagtes til høje Priser, og at ved enhver af disse ere ansatte edfæstede Dysynsmænd, som besørge Salget. I de større Byer i Frankrig og Tyssland ere allerede oprettede Anstalter, hvort der af Menneske-Extremerterne bliver tilberedt det saakaldte Poudrette, og Landmændene, som meget vel kjende dette Pulvers velgjørende Indvirkning, købe det gjerne. Menneske-Extremerternes altsaa kraftige Indvirkning paa Vegetationen kan modereres ved at lade dem brænde, (gjøre) eller endnu bedre ved en Tilsetning af Gips, Jord eller andre indfugende Stofte, som tillige borttage eller formindste den onde Lugt. (Fortsettes).

Judlandet.

Christiania. Ved kgl. Resol. af 6te d. M. ere de Agerdyrkningsbredskaaber og Maskiner, som af Agronom Lindeqvist indkjøbes for Selskabet for Norges Vels Regning, for at udsilles og derefter bortselges ved det almindelige Landbrugsmøde, som agtes afholdt i Trondhjem i Juli Maaned d. N., tilladt befordrede med Postvæsenets Dampskibe fragtfrit, men uden Ansvar for Postvæsenet, efterhaanden som Rummet i Fartsoierne tillader det, — dog saaledes, at saafremt der ved Sagerens Salg opstaar noget Overskud, efterat Udgifterne ved deres Indkjøb og alle øvrige Omkostninger ere dækkede, bliver Fragt at erlægge for det fulde Beløb, eller saavidt bemeldte Overskud maatte tilstrække.

— Ifølge Indberetning fra Amtmanden i Finmarken skal Fisket deslede have staaet mindre godt til. Ved Vardø var Fisket indtil Paaaste rigtig nok godt, saa ofte man kunde komme paa Søen; men stormende Veir har ofte hindret Fiskerne fra at komme ud. Af Nordfarbaade var til Vardø ankommen omtrent 400, af Fartsoier over 60. Priserne ere senest noterede for Fisk 14 à 15 Ort pr. Hundrede og for Lever 5 Spd. 24 ø til 5 Spd. 60 ø pr. Tønde.

— Den norsk-svenske Generalkonsul i London har udfærdiget en Cirkulære til alle derværende norske Skibsførere, hvori han opfordrer dem til at gribe til de Forsigtighedsregler, som staa i deres Magt, forat hindre de norske Søfolk fra at desertere og hverve sig til den engelske Drlogsflaade. Den engelske Regjering har nemlig udstedt en Kundgjørelse om, at der til Bemanning af Drlogsflaaden vil blive forhyret 10,000 Søvante, der udbetales 10 Rstr. (ca. 44 Spd.) i Hveringspenge.

— Hs. kgl. Høihed Prindsregenten har befalet, at der for Høiskammes Regning skal indkjøbes og uddeles her i Landet fem hundrede Exemplarer af vor udmærkede Botaniker Schiblers „Havebog for Almuen.“

— Brændevinsdriften har atter krævet et ulykkeligt Offer. Forleden Aften fandt Politiet en overstadig beruset Mand liggende i Piperivigen; han blev bragt i Raadhuusarresten og døde samme Nat, uden at man endnu har kunnet komme til Kundskab om, hvem Manden var. Ifølge den afholdte Obduktionsforretning er han død af et Slagtilfælde, der formentlig er fremkaldt ved den umaadelige Nydelse af stærke Drikke.

— Nat til afvigte Søndag fandt et blodigt Slagsmaal Sted udenfor et offentligt Hus i Bognmandsgaden. 6 Arbeidsmænd overfaldt nemlig toende Suedkersvende, hvoraf den ene blev ynkeligt mishandlet med skarpe Raaben. Angjældende ere arresterede, og efter de for Dieblirket fremkomne Oplysninger er det en Svendiske fra Bohus Lehn, som har brugt Kniv paa den ene Suedkersvend og sønderstænget hans Ansigt fra det ene Øre til det andet. Marsagen til Striden skal alene have været Tvist om, hvem der først skulde komme ind og købeøl.

— Pastor Werels har i en Takkekrivelse for den

ham skændte Kjærligheds gave tilkjendegivet denne Gaves Overbringere, at han efter bedste Overveelse har fattet den Bestemmelse, at Legattet skal anvendes til Understøttelse for trængende theologiske Studenter ved vort Universitet.

— Konstitutionsdagen fejredes ved et almindeligt Tog til Krogs Støtte. Toget, der hovedsagelig bestod af Studenter, gik ud fra Torvet med sine Faner i Spidsen Kl. 5, fulgt af en uhyre Mennekesmasse. Ankomne til Støtten holdt Stud. jur. Albert en for Leiligheden passende Tale, der besvarede med Hurrarab. Derpaa begav man sig op til Slottet, hvor et Par Frihedsfange bleve affungne og et Level for Kongen udbragt, hvorpaa Toget opløstes ved Universitetet. Senere ud paa Aftenen begyndte Studenternes arrangerede Dag i Logens mindre Sal, hvor en Mængde Staaer bleve udbragte for Landet, Friheden osv.

I Sarpsborg valgtes den 17de ds. til Representant Handelsborger Hafslund (2 St.), og til Suppleant Handelsborger M. Friskner (2 St.).

For Budsteruds Amt blev ved Distriktsforsamlingen den 17de udvalgt til Storthingsrepræsentanter: 1) Kirkesanger Hilsen (42 St.), 2) Gaardbruger Hervig (41 St.), 3) Claus Færden (40 St.) og 4) Sundt (17 St.). Til Suppleanter: 1) Gaardbruger Thorild Bjøre (30 St.), 2) Hans Hofgaard (24 St.), 3) John Kopsland (23 St.) og 4) Nisle Strand (23 St.).

I Holmestrand valgtes den 16de ds. til Representant Procurator Wilhelm Nielsen (2 St.) og til Suppleant Gaardeier Jørgen Hansen Holst (2 St.).

Fra Østerrisør berettes om en isandhed vel fortjent Belønning, som er bleven Skibsfører Andreas Svendsen der fra Stedet tildel for i Juli f. N. ude paa Atlanterhavet at have reddet Mandsskabet paa et synkefærdigt italiensk Skib. Da Svendsen i flere Miles Afstand bemærkede Rødsignalet, styrede han strax hen til Skibet og var saa heldig inden 4 Timers Forløb at redde den hele Besætning, der bestod af 2 Skipper, 1 Løge og 45 Mand.

Haven har ad offentlig Veie tilsendt Skipperen en Guldmedalie til Belønning, og gjennem Vægen paa det forliste Skib har han ogsaa sendt ham en Vignende i Sølv, medens saavel Skipper som Mandsskab har modtaget fra Italien flere Erkjendtlighedsbeviser for deres Heltedåd.

Fra Grimsstad skrives den 11te ds., at der i Landvig Kirke, af Provst Houge, er bleven konfirmeret fire Latere eller Fantefølge tilhørende voksne Personer, to Mænd og to Kvinder. En ung Pige blev ei konfirmeret, fordi hendes Døbeattest ikke var fremkommet. Provst Houge har sørget saavel for at bibringe dem den nødvendige Undervisning i Christdomskundskaberne som og for at staffe dem Husvare og Midler til deres Underholdning af den af Storthinget i dette Øemed bestemte Sum.

I Trondhjem valgtes den 16de ds. til Storthingsrepræsentanter: 1) G. Gram; 2) U. P. Jønsen; 3) J. P. Bye og 4) Krognæs. Til Suppleanter: 1) Overlæge Høegh; 2) P. Ulfstad; 3) Fr. Lore og 4) Rektor Møller.

For Tromsø By valgtes d. 9de ds. til Re-

præsident Dverlerer J. B. Chr. Steen (5 St.)
og til Suppleant Foged i Senjen og Tromsø Fog-
deri M. N. Dreier (5 St.)

Udlandet.

Preussen. Den i længere Tid bestaaende Splid mellem Østerrig og Preussen betræffende Forbundsfastningen iastatts Besættelse skal ved en Anerkjendelse af den preussiske Regjerings Forordning være tillagt. Preussen vil for Fremtiden, paa samme Maade som Østerrig, stille en Del af Forbundsbesættningen til denne Fæstning.

England. Den engelske Regjering har meddeelt Tilladelse til at oprette Frikorps, og Krigsministeriet har som Folge heraf i en Rundskrivelse til samtlige Lord-Lieutenanter i Grevskaberne anordnet Dannelsen af Saadanne.

— „Globe“ for 12te Mai siger, at man i de finantsske Kredse har den Tro, at Regjeringen, saasnart Parlamentet igjen træder sammen, vil andrage dette om at aflutte et Aaen paa 7 til 10 Millioener Lstr. til Forvarsøiemed.

Italien. „Lugsburg Allg. Ztg.“ skriver følgende om Krigsskuepladsens nuværende Stilling: „Den piemontesiske Armee staar for Nærværende i Forsvarsstilling ved Alessandria, og Grev Guylai vil formodentlig ligeledes oppebie Angrebet fordi et heldigt Resultat da vil være mere sandsynligt. Han kan bide, fordi han er i Besiddelse af en Del af Fiendens Land, som dernæst tilstrækkelig ernærer hans Armee. Den østerrigiske Armee indehar en omtrent 6 Mile bred og 12 Mile lang Stette, nemlig Provindsen Somellina, mellem Ticino og Foden af Alperne, Sesia og Po. Denne gjælder for den frugtbareste Del af Piemont. Den ligger lavt, er gennemflaaret af mange smaa Sidefloder og Bække, der forene sig med de nævnte Strømme, er fugtig, og Jndvaanernes hovedsagelige Drift er Risavl. Østerrigerne besidde mellem 70 og 80 Kvadratinile af Piemont, hvorpaa der rigtignok ikke findes nogen store Stæder, men dog en meget tæt, navnlig landlig Befolkning. Vi ville kun anslaa Jndvaanernes Antal til 30,000 Sjæle. Vi tvivle ikke om, at Somellina kan ernære en Armee paa 150,000 Mand i 3 Uger, naar man benytter Alt, som tilbyder sig. Ernæringen lettes derved, at Østerrigerne paa mange Steder gaa over Po og Sesia med smaa Korps, og Detachementer, opslaa Broer hift og her, besætte Dvergangene for at sikre sig Bringen af dem senere, besætte dem og gennemsøge Landet overalt. Disse Dvergange have neppe andet Niemed end at opdrive Levnetsmidler og udvorfse Fiendens Stilling; for store Operationer foreligger ingen passende Genstand.

— Den neapolitaniske Regjering har foretaget en tredje Troppeudskrivning, men paa samme Tid udstedt en Note til de forfæsselige europæiske Magter, hvori den kundgør sin Beslutning at opretholde Neutraliteten.

— Den pavelige Nuntius i Florenz har erholdt Befaling til at forlade denne By.

— Ifølge Efterretninger fra Rom maatte man dersteds forebygge Udbruddet af en Manifestation

af de Frivilliges Afmarsch til Piemont ved Hjælp af franske Tropper.

Frankrig. Den Antagelse, at en fransk Expedition til en Haven ved Middelhavet er tilfjættet, finder sin Understøttelse ogsaa dert, at Frankrig, ifølge Times, vedværende charterer Masker af engelske Kulstibe til en Middelhavshavn, hvis Navn de først faa at vide ved Afsællingen.

Østerrig. Keiseren har gennem Riggsbladet offentliggjort følgende Forordning betræffende Skibs-farts- og Handelsforholdene. Under Krigen gjælde Pariserkongressens Bestemmelser fra 1856. De østerrigiske Handelsstibe ere ubetinget forbudt Kaperi og Udførsel af Krigs- og Skibsfartsgjenstande. Franske og Sardiniske Handelsstibe have Dieblikkelig at forlade de østerrigiske Havne, saafremt de ei føre Krigskontrabande. Neutralske Stibe have Tilladelse til at besøge de østerrigiske Havne. Franske og sardiniske Undersaatter have Lov til at opholde sig i de østerrigiske Stater og usforstyrret drive deres Haandtering, saalange de opføre sig overensstemmende med Lovene.

— Erkehertug Johan afgik ved Døden den 10de Mai.

— Østerrig har ifølge Times forpligtet sig til ikke at rykke ind over det pavelige Gebet i Toscana.

Rusland. Traktaten mellem Rusland og Frankrig, som Times vedbliver at erklære for eksisterende, synes ifølge en Korrespondent fra Wien til „R. Z.“ kun at være en Dverenskomst mellem de nævnte Magter, hvis Hovedpunkt bestaar dert, at Frankrig har lovet ikke at udvide Krigen over de Grændser, det selv har stillet sig i sit aabne udtalte Niemed, hvortil Rusland har forpligtet sig til aktiv Medvirken med mindst 300,000 Mand, saafremt det tydske Forbund blander sig i Sagen.

Smedekul

af bedste Qualitet sælges meget billigt fra min Tomt, Holmens Gade No. 20 (Pipervigen).

F. Berven.

Bærums og Afters Landboforening afholder Baarmøde i Sandvigen Mandag d. 23de Mai Kl. 3 Eftermiddag.

Paa dette Møde vil Olbryggerisagen som Landbosag blive behandlet.

Ny Tørkemaskine for tørsket Korn blive forevist og prøvet.

Bestyrelsen.

Følgeblad til Skilling-Magazinet.

Christiania.

Trykt og forlagt af W. C. Fabritius.